

застосуванням додаткового покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю.

Враховуючи вищевикладене, протидія порушенню встановленого порядку доклінічного вивчення, клінічних випробувань і державної реєстрації лікарських засобів в умовах воєнного стану як комплексне явище потребує аналізу накопиченого досвіду та доктринального опрацювання.

Список використаної літератури:

1. Генеральна прокуратура України. Статистична інформація про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування. URL: <https://old.gp.gov.ua/ua/statinfo.html> (дата звернення 24.06.2022)

2. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/> (дата звернення 24.06.2022)

3. Viacheslav I. Borysov, Olena I. Antoniuk, Oleksandr O. Pashchenko. Peculiarities of legal responsibility for offenses in the field of clinical trials of medicines. *Wiadomości Lekarskie*. Konstancin-Jeziorna. 2020. Tom LXXIII, nr. 12 cz. II. P. 2833-2839

4. EUROPEAN MEDICINES AGENCY. Advice to sponsors on managing the impact of the war in Ukraine on clinical trials, 30 May 2022. URL: <https://www.ema.europa.eu/en/news/advice-sponsors-managing-impact-war-ukraine-clinical-trials> (дата звернення 24.06.2022)

5. Державний експертний центр МОЗ України. До уваги спонсорів клінічних випробувань/представників спонсорів, дослідників, керівників підприємств, установ та організацій, задіяних у проведенні клінічних випробувань! URL: <https://www.dec.gov.ua/announcement/do-uvagy-sponsoriv-klinichnyh-vyprobuvan-predstavnykiv-sponsoriv-doslidnykiv-kerivnykiv-pidpryyemstv-ustanov-ta-organizacij-zadiyanyh-u-provedenni-klinichnyh-vyprobuvan/>

6. International Ethical Guidelines for Health-related Research Involving Humans prepared by the Council for International Organizations of Medical Sciences (CIOMS) in collaboration with the World Health Organization (WHO). Geneva. 2016. 122 p.

Давидюк В.М.

доктор юридичних наук
професор кафедри права

Дніпровського гуманітарного університету

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ ЕКОНОМІЧНІЙ ЗЛОЧИННОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України 24 лютого

поточного року Президентом України видано Указ «Про введення воєнного стану в Україні» за №64/2022 [1].

Відповідно до ст. 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» від 12.05.2015 року №389-VIII у період воєнного стану не можуть бути припинені повноваження Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, а також судів, органів прокуратури України, органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, та органів, підрозділи яких здійснюють контррозвідувальну діяльність [2, ст.10].

На нашу думку, в умовах воєнного стану проведення ефективного комплексу заходів направлених на забезпечення економічної безпеки, як складової національної безпеки нашої держави, є одним із пріоритетних напрямків діяльності оперативно-розшукових та слідчих підрозділів правоохоронних органів України. Якісна організація роботи в даному напрямку безпосередньо пов'язана з можливістю ефективно протистояти збройній агресії Російської Федерації.

Як зазначено Інформаційним управлінням Верховної Ради України, окрім безпосереднього фронту бойових дій, не менш важливим є фронт економічний. Адже війна коштує Україні мільярдів доларів, які необхідні для забезпечення оборони та підтримання (а в подальшому і відновлення) нашої інфраструктури.

Саме тому парламентом та урядом було запроваджено ряд ініціатив, спрямованих на підтримку підприємництва під час війни. Нові правила передбачають послаблення вимог щодо ведення бізнесу, доступне кредитування, можливості релокації з територій, де ведуться активні бойові дії, та інші поліпшення, які дозволять бізнесу продовжувати функціонувати й наближати нашу перемогу [3].

У той же час, не дивлячись на значні зусилля які держава приділяє питанню підтримки бізнесу, аналіз інформації, яка висвітлюється в ЗМІ свідчить про те, що навіть в умовах воєнного стану в Україні продовжують свою діяльність злочинні угруповання, які завдають суттєвої шкоди економіці.

Так, за інформацією Директора Бюро економічної безпеки України Вадима Мельника, яку він озвучив 22.04.2022 року під час першої робочої он-лайн зустрічі з представниками митних органів сусідніх європейських країн (Польщі, Словаччини, Угорщини, Румунії, Молдови), з 24 лютого і до сьогодні, громадяни України та іноземці перевозять через наш державний кордон готівку, дорогоцінні аксесуари та банківські метали в особливо великих розмірах. Часто діють за попередньою змовою з невстановленими особами, за узгодженим злочинним планом, без відповідного митного декларування. При цьому, мають на меті приховати незаконно отримані прибутки та здійснити їх подальшу легалізацію в країнах Європейського союзу. Орієнтовна загальна сума коштів, виведених таким чином за кордон, становить понад 3 млрд євро [4].

Саме тому, на наш погляд, сьогодні особливої актуальності набуває питання своєчасного обміну інформацією між Україною та нашими зарубіжними партнерами, насамперед країнами Євросоюзу, США, Великобританією, Китаєм стосовно сумнівних зовнішньоекономічних операцій та фінансових транзакцій з території України. Це можна робити не тільки на міждержавному рівні, а й шляхом укладення відповідних меморандумів про співпрацю керівниками правоохоронних органів України з їх іноземними колегами.

Слід зазначити, що один з напрямків який значно зацікавив організаторів схем тіньового бізнесу в умовах воєнного стану – це питання ввезення та розподілу гуманітарної допомоги.

Починаючи з 1 березня поточного року було значно спрощено процедуру митного оформлення гуманітарної допомоги [5]. Згідно даних Державної митної служби України лише протягом 24 березня 2022 року загальний обсяг ввезеної та оформленої митниками гуманітарної допомоги становив майже 10,3 тис тонн, у тому числі 274 транспортних засоби та 3,5 тис тонн дизельного пального. За весь час повномасштабного вторгнення окупантів на територію України (станом на 25 березня поточного року) оформлено 138 тис тонн гуманітарної допомоги та понад 3000 транспортних засобів [6].

Ще до війни, протиправна схема ввезення високоліквідних комерційних товарів під виглядом гуманітарної допомоги була досить поширеною. В умовах воєнного стану, враховуючи значні об'єми гуманітарної допомоги, які ввозяться на територію України, вказана схема продовжує своє існування не дивлячись на активізацію роботи правоохоронної системи в даному напрямку. Ділки тіньової економіки не гребують «кривавим заробітком» навіть на постачанні в Україну військової амуніції, що була надана нашими партнерами в якості гуманітарної допомоги для захисту життів українських військовослужбовців.

Так, у квітні поточного року співробітники головного управління Національної поліції у Житомирській області викрили групу осіб, які налагодили схему ввезення з Республіки Польщі в Україну вартісних пристроїв нічного бачення під виглядом гуманітарної допомоги. Однак справжня мета полягала у реалізації тепловізорів за грошові кошти, які в подальшому привласнювались [7]. В свою чергу Служба безпеки України в травні викрила схему розкрадання гуманітарної допомоги та виявила амуніцію для військових на мільйони гривень [8].

У цьому контексті, на нашу думку назріло питання щодо розробки та внесення змін до нормативно-правових актів, які б значно посилювали відповідальність організаторів та учасників протиправних схем у сфері економіки під час воєнного стану, у тому числі тих, що пов'язані з незаконним використанням гуманітарної допомоги з метою отримання прибутку.

Ще одним напрямком на якому сьогодні повинна бути зосереджене особлива увага правоохоронних органів України є проведення заходів щодо реалізації положень Закону України «Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів» [9].

Українська правоохоронна система демонструє досить потужні результати роботи за даним напрямком. Так, в квітні поточного року, за клопотанням детективів Бюро економічної безпеки України, у кримінальному провадженні за процесуального керівництва Офісу Генерального прокурора, розпочатого за фактом вчинення економічного злочину, судом здійснено арешт 17 800 вагонів, які належать Росії та Білорусії [10].

На нашу думку, в цей складний для нашої держави час вказаний напрямок роботи є одним з найбільш ефективних в питанні реальної та швидкої компенсації втрат, що завдані країні ворогом. Результативність даної роботи напряму пов'язана з проведенням правоохоронними органами України своєчасних та якісних оперативно-розшукових заходів та слідчих дій з встановлення та припинення злочинної діяльності осіб, причетних до протиправних операцій з переховування, зміни власника та країни походження вказаних ТМЦ, а також встановлення місцезнаходження даного майна з метою подальшої його конфіскації.

Отже, налагодження ефективного обміну інформацією правоохоронних органів України з нашими іноземними партнерами, проведення комплексу заходів з покращення результативності оперативно-розшукових заходів та слідчих дій співробітників правоохоронних органів України по документуванню та припиненню злочинної діяльності організаторів та учасників протиправних схем в сфері економіки, виявленню та конфіскації об'єктів права власності країни-агресора та її резидентів, з одночасною розробкою і внесенням змін до нормативно-правових актів щодо посилення відповідальності за економічні злочини вчинені під час воєнного стану, значно сприятиме посиленню економічної безпеки України в цей складний для її історії період.

Список використаної літератури:

1. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 №64/2022. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#n2> (дата звернення: 25.05.2022).
2. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 року №389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення: 25.05.2022).
3. Тил працює – Україна воює: підтримка бізнесу в умовах воєнного стану: Верховна Рада України, інформаційне управління, 11.04.2022. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/221573.html> (дата звернення: 25.05.2022).

4. Понад 3 млрд євро виведено з України під час війни: Бюро економічної безпеки, 22.04.2022. URL: <https://esbu.gov.ua/news/ponad-3-mlrd-uevro-vivedeno-z-ukrayini-pid-chas-vijni> (дата звернення: 25.05.2022).

5. Потрібна лише декларація. Як уряд спростив ввезення допомоги з-за кордону: Економічна правда, 26.03.2022. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/03/26/684725/> (дата звернення: 25.05.2022).

6. За минулу добу Україна отримала рекордний обсяг гуманітарної допомоги – понад 10 тисяч тонн: Державна митна служба України, 25.03.2022. URL: <https://www.facebook.com/UkraineCustoms/posts/341838487992847> (дата звернення: 25.05.2022).

7. Продавали тепловізори з гуманітарної допомоги: подружжя житомирських підприємців зі спільниками налагодило шахрайську схему: Житомир.info, 03.04.2022. URL: https://www.zhitomir.info/news_206922.html (дата звернення: 25.05.2022).

8. У Львові розкрито схему розкрадання гуманітарної допомоги та торгівлі військовою амуніцією: Zbruc, 06.05.2022. URL: <https://zbruc.eu/node/111774> (дата звернення: 25.05.2022).

9. Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів: Закон України від 03.03.2022 року №2116-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2116-20#Text> (дата звернення: 25.05.2022).

10. За ініціативи БЕБ арештовано біля 18000 вагонів, що належать росії та білорусі: Бюро економічної безпеки, 07.04.2022. URL: <https://esbu.gov.ua/news/za-iniciativi-beb-areshtovano-majzhe-18-000-vagoniv-shcho-nalezhat-rosiyi-ta-bilorusi> (дата звернення: 25.05.2022).

Даніель А.В.

кандидат юридичних наук
керуючий Адвокатського бюро
Анни Даніель
адвокат

ЗЛОЧИНИ ПРОТИ СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ДІТЕЙ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ З БОКУ РФ

Відповідно до ст. 3 Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю [1].

Статтею 10 Закону України “Про охорону дитинства” кожній дитині гарантується право на свободу, особисту недоторканність та захист гідності [2].